

her i Salen og i Pressen tale mod os, bestandig raabe paa: I ere krigsgale, det er Krigsgalstabs og Militarisme, saa siger jeg: Nei, det er netop, fordi vi elske Freden og ønske den bevaret, at vi ville have gjort i Fredstid, hvad der kan gøres for at skjærme Landet imod Overfald, og vi tro at skjærme Landet bedst derved, at enhver veed, at det vil blive en dyr Spøg at prøve et Angreb, og at det ikke vil være nogen let Sag at skride til at bemægte sig Landet. Nei, dersom vi ville, hvad det ærede Medlem pegede paa, opretholde med store aarlige Udgifter en Hær og en Flaade, om hvilken vi have den beklagelige Forvisning, at den kun er et ufærdigt Værn og derfor vil vise sig ude af Stand til at løse den Opgave, der er stillet, saa vilde jeg snarere kalde det Militarisme; jeg ser ikke, at det er noget fornuftigt Maal at stræbe hen til. Naar vi netop ere gaaede til at fri det danske Folk saa meget som muligt for personlige Byrder, og vi tro at kunne gaa til en langt kortere Tjenestetid end andre Lande, har det dog ganske sikkert været i den Forventning fra de Saglyndiges Side, at man vilde raade Bod paa denne manglende personlige Uddannelse ved Værker, som kunde gøre det muligt tage Kampen op mod en veluddannet Fjende. Jeg holder mig til den gamle latinske Sætning; „Si vis pacem, para bellum“ — paa Dansk: „Dersom Du vil have Fred, saa være beredt paa Krig“ — og jeg betragter det som en daarlig Økonomi at give mange Penge ud aarlig til noget Ufærdigt, der ikke kan løse Opgaven. Jeg betragter det paa samme Maade, som jeg vilde betragte det, dersom en Landmand vilde sige: „Det gaar ikke an, at mit Korn ligger ude under aaben Himmel, jeg vil bygge en Lade, men at sætte Tag paa denne Lade vil rigtignok koste for Meget.“ Naar jeg har søgt at gøre gjældende i mit første Foredrag, at vi havde Naad til at gøre, hvad der burde gøres, saa udtalte jeg dog tillige, at det ikke var med let Hjerte, jeg gav Anbudsning paa at anvende saa store Midler dertil, men jeg mente, at vi intet Valg havde, og jeg siger nu atter, at naar vi i 20 Aar har anvendt 130 Mill. paa at bygge Jernbaner, skulde vi da virkelig ikke have Naad til at anvende selv det Beløb, som Hjertallet har opgivet, 100 Mill. Kr. — hvad jeg isvrigt tror er høit anslaaet — naar det gjaldt om derved at værne om vort Lands Hærs og Selvfærdighed og Uafhængighed, og glemmer man da rent, hvad Krige kostede 1864? — og dog slap vi dengang forholdsvis

overmaade billigt derfra. Jeg skal ikke her komme ind paa, hvad der tidligere er berørt af Andre, de Byrder, som ganske sikkert vilde komme til at hvile paa os, dersom vi kom til at miste vor Selvfærdighed og Uafhængighed og kom ind under fremmed Herredømme. Man behøver jo desværre kun at se paa et gammelt dansk Land for at vide, hvilke Byrder der vilde komme. Jeg vil sige, at selv om Talen kun er om et forbigaaende Angreb, en forbigaaende Besættelse i et eller andet militært Diemed — det kunde være fra Magter, som ikke havde Interesse af at beholde os, det kunde være fra Englands eller Ruslands Side, som kunde finde det stemmende med deres Diemed at besætte Sjælland som Operationsbasis — selv om et jaadant Angreb blev rettet mod os, saa vide vi jo dog, hvad det koster, naar en fjendtlig Magt nytildags trænger ind i en rig Hovedstad. Derom belæres vi jo ved Paris's Brandstatning 1870—71 og af de fem Milliarder. Jeg tror, at det er en god Økonomi at anvende, hvad man formaar, paa at forsvare sit Land og at rejse det et jaadant Værn, at Landet ikke bliver et let Bytte for en ubetydelig fjendtlig Styrke, og at Hovedstaden ikke skal blive udsat for et Bombardement fra nogle saa Pantserfibe, men virkelig kan indgyde Fjenden Respekt og bringe ham til at indse, at det er et kostbart, farligt og risikabelt Foretagende, han indlader sig paa. Jeg kan forstaa, at de, der sige: Vi have ingen Tro dertil, ikke vilde give Penge ud i dette Diemed, jeg kan beklage det, men jeg kan forstaa det, men hvad jeg ikke kan forstaa, det er, at man kan sige: Det er vor Billie at værges vort Land, og vi tro, at vi have baade Billie og Evne til at gøre, hvad der bør gøres til at sætte Landet i virkelig Forvarstilstand, men vi ville dog ikke begynde derpaa, fordi — vi have en Regjering, der ikke behager os.

Formanden (Krabbe): Da der endnu er indtegnet en Række Talere, skal jeg hermed standse Forhandlingerne.

Opmærksomheden henledes paa en Meddelelse angaaende Rigsdagens Regnskabsvæsen, som findes i Landstingstidenden Sp. 857—860.

Næste Møde vil blive afholdt førstkommande Mandag Kl. 1. og Dagsordenen vil da være: